

7) אונג נן הקק 23

מגיד משנה

ניזקין הלכות גניבה פ"א ב

מגיד משנה

מגיד משנה

מקורות וציטוטים
מקור הן פירוש
ואם פירוש
ואם פירוש
ואם פירוש

מיר מירוס הם כדילתם והם כדילתם
מיר מירוס הם כדילתם והם כדילתם
מיר מירוס הם כדילתם והם כדילתם

עד סוף הפרק הכל מנוסח כמרכזה
עד סוף הפרק הכל מנוסח כמרכזה
עד סוף הפרק הכל מנוסח כמרכזה

ב וכן הגונב עבדים ושטרות
ב וכן הגונב עבדים ושטרות
ב וכן הגונב עבדים ושטרות

א הגונב את הגוי או שגנב נכסי הקדש
א הגונב את הגוי או שגנב נכסי הקדש
א הגונב את הגוי או שגנב נכסי הקדש

וכן כל כיוצא בזה. האם רצו הבעלים לישול
וכן כל כיוצא בזה. האם רצו הבעלים לישול
וכן כל כיוצא בזה. האם רצו הבעלים לישול

ההגנב לא לבעלים אינו חייב לשלם הכל
ההגנב לא לבעלים אינו חייב לשלם הכל
ההגנב לא לבעלים אינו חייב לשלם הכל

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

פרק שני

א הגונב את הגוי או שגנב נכסי הקדש אלא הקרן בלבד שני

ישלם שנים לרעהו לרעהו ולא להקדש לרעהו ולא לגוי. וכן
ישלם שנים לרעהו לרעהו ולא להקדש לרעהו ולא לגוי. וכן
ישלם שנים לרעהו לרעהו ולא להקדש לרעהו ולא לגוי. וכן

הגונב קדשים מבית בעליהן בין קדשי קדשים בין קדשים קלים בין קדשים
הגונב קדשים מבית בעליהן בין קדשי קדשים בין קדשים קלים בין קדשים
הגונב קדשים מבית בעליהן בין קדשי קדשים בין קדשים קלים בין קדשים

שאין הבעלים חייבין באחריותן בין קדשים שהבעלים חייבין באחריותן הרי זה
שאין הבעלים חייבין באחריותן בין קדשים שהבעלים חייבין באחריותן הרי זה
שאין הבעלים חייבין באחריותן בין קדשים שהבעלים חייבין באחריותן הרי זה

לחם משנה
לחם משנה
לחם משנה

פ"ב א וכן הגונב קדשים מבית בעליהן כו. גבי מונב. וכתב
פ"ב א וכן הגונב קדשים מבית בעליהן כו. גבי מונב. וכתב
פ"ב א וכן הגונב קדשים מבית בעליהן כו. גבי מונב. וכתב

ההגנב לא לבעלים אינו חייב לשלם הכל
ההגנב לא לבעלים אינו חייב לשלם הכל
ההגנב לא לבעלים אינו חייב לשלם הכל

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

מגיד משנה
מגיד משנה
מגיד משנה

4

אבן

הלכות גנבה פרק ב

האור

פרק ב

הלכה א

הגונב את העבדים או שגנב נכסי הקדש אינו שלם אלא חבין בלבד שאמר יצאנו ליהודה וירעמו ויאם הקדש ירעמו ולא יעבדו וכן הנהגת קדשים כבית בעליהן בין קדשי קדשים בקלודשים קיים בין קדשים שאין הבעלים חייבים באחריותן בין קדשים שהבעלים חייבים באחריותן היו פגור סן הכסף והשלוסי דריה שנאמר ונגנב בבית האיש יאם בבית הקדש.

השגת ברישא

השגת ברישא נכסו הקדש אינו זכוי חיל גנב נכסו הקדש משל קרן והואם ולשם ללקדש שברי מעל עכיל: נכסיו הקדש והיינו בקדשו כביד כחז קרא דרעבו וכן הוא גנמי דקד' סיי ונסופח גנונב קדשים מצית בעיניהן והיינו בקדשו מנח כחז קרא דונונב מציה כלים וכן הוא בדרך טיי, וכבר עמדו טיי בחזק דק' סיי והכתיב השם גמי במוך מן חיוסופח דרעבו, חלל נודברי הרמנים שכניה שני כמוטוטים מוכח דסובר דשניכס לרעבו, וכחז דכ' בתי' דלי מחלה כריל דדוקא קדשים שאין חייבין באחריותן, חלל כשחייב באחריותן מקרי רעבו כסבחה ר"ש קמיל מיעוטא דונונב מציה כלים ולפי קדשים שחייב באחריותן פסור, ודכריו אין מספיקין דהא בעשוטו קייל דבר בגורס ר"ש קמיל מיעוטא דונונב מציה כלים ולפי קדשים הרמנים כפי דבר הדבר כגורס ר"ש קמיל מיעוטא דונונב מציה כלים ולפי קדשים דנדף טייא פייז אמר רבא כרי פלו עולה והפירוש שור ובה אחר ונגנב גנב פוטור עליו ככנס ופירש"י דהיינו אלוהא דר"ש, וברמנים כפי טיי מתי מעשה הקרבנות פסק דין זכ על כבעלוס שכפירטו שור ונגנב דפוטורטו עליוס ככנס, ואין לומר דהרמנים אינו גורס גנב פטר עלמו ומפרש דקלי על כבעלוס דליא לומר כן, דליכ איכס שייכות לרין זכ צ"ק דדיוי גנבכ וכוהו שייך למי' זכחוס, ועד דבלנתה טיגיה דככל קלי גנב, ואלוהא דר"ש, וקויל גנב פטר עלמו חק דבעלוס אומרוס דניחא לכו בקרבן גדול, אלא דכיון אשפר לפרש דולפטין דין זכ מקרא דונונב מציה כלים, דהא לענין קרן לא יפסין מקרא דונונב מציה האוש ולא מציה קדש, דהא כחז הרמנים דונונב נכסו הקדש משל הקרן, אכן לפי הרמנים כפיו הרמנים דהאבעיות כול לענין כפל אין להוכיח מכאן דאשפר גס הרמנים פטרס בין:

ונראה

ונראה לגנב פייז מה שכתבו בחוס' ברוב מרובע בדיח ילאו פסרות חיל וליח ליל קרא נעשט מכפס וכה אפי צבדו בודיכ לא משלס קרן לחלו דהא דאין דר"ג, ואפי מאן דדאין לא היו חלה מדרבנן וייל כיון דלי איחיה נשטר צפין חיוב להחיר סיד דכשחחזיר משלס הכפל טמו עכיל, ולפיזו אחי פסיר דלונרעבו לא היו ידעוין אלא דאינו משלס להקדש כפל גנב נכסו הקדש חלל גנונב קדשי מנח דהא איתח לקרן צפין נראה דבדלי כבעלוס יא לכה זכות לחובט קרבן שוכס, ופפרט בקדשים שחייב באחריותן, וכן סיד דכשחחזיר משלס גס כפל גנבניס, וזה אשתהיקן קרא דונונב מציה האוש, וחק דפריז גנבכ שור כנסקל שגמור דיוי גניה סימור דזה חילא מיי בדין דבר הגורס לחמין כדאמר דק' טייא טיי, ונחמד לוי כחמין אינו משלס כפל ממיל דהא מכנס כיון דגני קדשים שחייב באחריותן לרין טיי מיעוס מקרא דונונב מציה כלים ילא וציה קדש, ולי נחיה כיו חייב כפל חק דק' הש חיוי צפין פטור מנכנס, יא לומר דכחמה צבור כנסין ומו הויה לחשטוי וקרה דונונב מציה כלים דכיון דהיה חסיר ככחמה לוי צבורה קלי כדאיתח צבור פסיוס, ואפי חס איסכיא גס לוי חמין פני חנו פסיוס אינו ככחמה יפין בקיוריה סת חסיה וכן יא סת אכיוני דבר חסיה לחשטוי חמין דהו כיו חייב דהו חמין יריש בקדשים שחייב באחריותן לענין זכ דהיה גירס לחמין היו

ונונב מציה כלים, ולא דמי למש"כ בכנסה ד', דלשיטה הרמנים כטור בטבל מכפל כנגד דמי החלומה, חק דפיקר כנגכה סס איתח דמירב לרין לחמיה דהתם פליו כיון דחוק ההרומה יחשבי לוי חל הבחיות והמשכב שם, וכן דהקדן מוכרס נפשי' דפניס חיי דכול לכפיוס, וגס כבעלוס חויכ יכולים לכפרים כיו סכוח צרכות גנב, חלל מרמ כפל פסיר סיבר דאינו לרין לשלס כנגד חלק החלומה וכמעטור כיון דהי חיוי שנו:

ועתה נראה לגנב השגת הרמנים וכו' המימ כחז חיל ונכר הלויין כריל זכ פיו מהכי מעלוס ונרלוין דבריו לרוב החתומים, ופיקר החוקר הרמנים ידבריהם שם היו כחז דהן נעשית דק כי וניחוי לכו צ"ק דק כי נעל חנן או קורס סל הקדש סיי לא מעל, נחוכ לפצירו כוח מעל וחנירו לא מעל, ופיקר מיש כוח ומיש חנירו ואמר שמואל כחצניס הססוריות לגנב עסקין, ופירש"י דקשויה גנמי כוח על רישח דנטל וכו' לא מעל ופייז משני גנבזר דלא כוליה מרסוח הקדש וכן מפרש הרמנים, חלל הרמנים מפרש דקשויה גנמי כוח על סיפח דקחמי כוח מעל וחנירו לא מעל דמיס כוח ומיש חנירו, ופייז משני גנבזר כיוני דחנירו הוא גנבזר וכן לא מעל חלל מה דנרשח לא מעל כחז כרמנים סס דמיס כיו ח' משוס שברי לא נכנס דלי דשיח כרמנים דנטל מרשות הקדש לא מעל כל זמן שלא נכנס, וכן זכו ששכיב כאן כרלביד חכו שכחז המימ דרוב הכפרטים סוכיוס ככרלביד כיוני דמפרטים כפירש"י. איצרס דמה ששכיב כרלביד ככאן אינו מדויק דהא לא חזר כאן שגנב בשוגג שלא ידע שחס נכסו הקדש יצנינב כחוד דלי ליהא אלא קרן, ופי' דהיה הרמנים לומר דמשכחה דונונב מעל הקדש יחחויב בקרן וחומס ואחס וכו' אה לא ידע שכוה של הקדש, ומשוס דברמנים סחמח כחז דכחמה הרמנים לשיטה דנטל מעל הקדש כיו מלס הקדס לחתר לא מעל: **והנה** במעלה דק כ"א חנו שלח ביד פיקח וזכר עד שלא הביע חלל חנוי החנוי מעל לכשויליה וכתב סס כחוספות דעקיל כחשיות. דמה דלוינו מוטל קידס שיליה כוח כיון דליכא דמה טוק שמואל מרסורו אינו מוטל סקבל דליבורה לא יויה ליה דלויקי ודליחא בנדריס דק ליה ובקרה דליכ מה שאל שם כז אחא דבריי לרב אשי. כה מחני כוח ונשאר בליש. וכויו דסס כפי רב אחא מרז אשי ככרי פלוק ונחוס לו כחחכס מהו, למעול נוחן כה לא אסירא ליה, למעול מקבל יכול לומר דליחור כשיוי דליבורה לא כשיוי. חיל מקבל מעל לכשויליה סכל המוליה משוח הקדש לחולין מעל חק זכ מעל. ואס עמח דמהי משוס דליסורח לא יויה ליה חתי כפי רב אחא:

ובתוס' כחנינו דק ח' פייז כמה דמחיה גנמי מחני דנטל חנן או קורס של קדש נחנס לחברו מעל. כחזר ולא דמי לכחיה דנחנס לחנוי דלא מעל דהתם מיידי כנוודו ואין מחחול. וחנוי דלא מעל עד שילוח חתס משוס דלא ענד מעשה, ולפלא שלא זכר הגרעק"ח דברי החוס'. ואשפר שקולר וסמד על דברי החוס' דכחמה זכו כספס דאחמיון סס בנדריס איסורא לא כשיוי משוס דלא עשה ונעשה, וכחו שכחז סס כרין חיל ואליג דכמויליה מרסוח קדש אשפר (וחיות אשפר ליש כמו שינאר נפיער) דהפי כשעות משני שחיו ככח סכוח לא כוליהא חלל חנרו כוליהא חז לא עשה חלה שקנכס עכ"ל. חלל נלחו כך סכרה כיו בודלי מיתל גס בקבל עכסיס כוח נכנס בין סקורס:

ופירושו של הגרעק"ח יא לומר דכוח לפרש"י דגני או קורס של קדש חו שחיוי גנבזר מעל, ועי' דהא דחנוי מעל כהן רק נכשויליה היה דנעקבל (נחמוי אשחין) איסורא לא יויה ליה דלויקי, חלל נדפת כרמנים דכיוטל וכן של קדש לא חסן גמי שנה נכנס מדין חייב יא לומר דמה דחנוי לא מעל עד שילוח כוח חסוס דנחכוב נכד לא נכנס. חק דכחחיה או אשפר לומר כן דהא ברמנים מפרש דמה דפיקר חסן כוח חסן חנרו חנוי דשיח. ופייז יא חסן כרמנים לרוב לא חסן אינו נכר שוכס חסנוי חייב טיי לרין לחוק חוטל חנן חוטלו או

מקבל מה חיל כשנש בין ההנהגה חנב הנוטו סכל אחת הנחה כנה מקבל מהה כפרוסה ח' יתן חיוי בוד פקח ולומר פרו דמיוי נפ חס חקן ד ארז בלחו כעט דמקני מ צפיד חמי רב אחא, כיון שלא דתקן פרוט כנוי דמנו קושית חנו

והנה

והנה חלל כה ד מי שפירס מי ואמר סכל היתח שא חכו דפסח דהיו סבר משניות יא ואפיז דכפ לעון אשפר שכחז לויס מיתר דלא ונחמוי שכו דלומר ר"י גדול ונודא ודאי, טיי יא איסור ו גברי משני דיה חק צו כמניח הקי סבר המוליי עליך כיון א שרי זכות א גלחז דמה מעל כחם א לא כשיוי א דודאי מעל שכן נכנס א כה חיל א או קורס א דפיקר ככוח וזהו ד

6

מסורת הש"ס

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

עין משפט
נר מצוה

ק"א א"י"י פרק ט"ז
גמ' סנה' ס"ג
סנה' ע"א

תשלום דכפל. ולעיל (דף ס"ה) דמוק ריש לקיש מחגי' דנגב והקדים ואח"כ טבח משלם חטומי כפל כשהקדים בעלים כיד גנב לריק לומר כמו תשלום דכפל: **אלא** להקדים ליהויב. כולה הך סוגיא כ"י יוחנן ודלא כריש לקיש דמוק לה לעיל (דף ס"ה): כשהקדישו בעלים כיד גנב:

השלוס דכפל. משלמין את הכפל והוא משלם שלשה לנד לנד הקרן: כי קא טבח דהקדש קא טבח. דהא בלאחר ילוש קיימין דלוי לפני ילוש לא קדשה וכיון דלילוש קיימה הקדש בילוש ושינוי רשות הלך לאו דמריה קטבח: ר"ש היא. וכגון שאמר הרי עלי עולה והפריש גניבה זו לנדור לכיון דחייב תורה אור

והשתא תורה דשמעון. והא דאמר לקמן (ה) גנב והקדיש חייב ד' וה' דהוי כמוכרי לבעוטי בעיט בקדש בדק הבית ללא מקרו על שם בעלים וקדשי מוכח **אומר ר"י** אע"פ דמיקל על שם בעלים ולא הוי הקדש כמכירה מ"מ למ"ד ילוש לא קני חסיד בילוש ושינוי רשות לענין דחל הקדש אלא ילוש כדמשמע לעיל (דף ס"ה) דבעי לאווחתי **אביי** לרבה דילוש לא קני מקדשו ולא הגזול ואפילו הכי אמר שם דחל הקדש אע"פ דאכתי לא חסוק ארעמיה דהוי ילוש ושינוי השם אלא משום דהוי ילוש ושינוי רשות:

תשלום דכפל: גנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר ט' : אמרי בשלמא אמביחה לא מחייב דכי קא טבח דהקדש קא טבח ולא דמריה קא טבח אלא אהקדש ליהויב *מה לי מכר להדיוט מה לי מכרו לשמים הא מני ר"ש **הוא דאמר** קדשים שחייב באחריותן ברשותיה דמריה קיימי הא מדסיפא ר"ש הוי רישא לאו ר"ש אלא הא במאי עסקינן בקדשים קלים *ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים הוא וברשותיה קיימי אבל **וקדשי** קדשים מאי משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גנב וטבח ואח"כ הקדיש משלם תשלומי ד' וה' ליפלוג וליתני בדידה כמה דברים אמורים בקדשים קלים אבל בקדשי קדשים משלם תשלומי ארבעה והמשה אלא **לעולם** לא שנא קדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים **ודקשיא** לך מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים **מכרו** להדיוט מעיקרא תורא **דראובן והשתא** תורא דשמעון **מכרו** לשמים מעיקרא תורא דראובן **והשתא** תורא דראובן: **רבי שמעון** אומר וכו' : אמרי נהי דסבר ר"ש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שהייב באחריותן חייב באחריותן חייב דמפק ליה מרשותיה אמרי ר"ש אמילתא אחריתי קאי והכי קתני אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה' **יובן** גונב הקדש מבית בעלים פטור מ"ט **וגונב** מבית האיש *ולא מבית הקדש רבי **שבוען** אומר קדשים שהייב באחריותן חייב מאי טעמא קרינא ביה וגונב מבית האיש וישאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינא ביה וגונב מבית האיש **מכדי** שמעינן ליה לר"ש *דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שהיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט חמימים מבפנים לשם בעלים ודתי חורה קרן לבעלים אמר רבי יצחק בר אבין שנשפך הדם כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בשוחט חמימים בפנים שלא לשם בעלים וריש

[למקן ע"ט]

[ע"ל י"ב ספחים ג' סנהדרין ק"ב]

ורבי שמעון הא אמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה. הא לא אינטרך אלא משום מ"ד אין לשחיטה אלא לבסוף דלמ"ד דישנה לשחיטה מחטילה ועד סוף מני למפקד אפילו סבר ר"ש שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אמאי חייב אשחתי חוץ ד' וה' מבי שחט ביה פורחא אסרה ואידך לאו דמרה קטבח: **שחיטה** שאינה ראויה היא ולא שמה שחיטה. לגבי ארבעה וחמשה דגמד מוטבח טבח והסן בר מלגבי לאו דשחתי חוץ דכהכי חייב רחמנא וה"ל ואמאי חייב ליה שחיטה שאינה ראויה הא יכול לפרות בשעת פירוס דבר העמדה והערכה היא כדלמרינן בפ"ב דחולין (דף נ"ג) ואין לך מוס גזול יותר משחיטה ואין סברא לומר לפני שנפסל שוב אין לו פדיון דכשלא פסול שהוא בשריפה כגון פיגול אין לו פרייה משום דמנוה לשורפו כדלמרינן בפרק כל שעה (פסחים ד' דה) כל שקדש פסול בא"ש ישרף אבל שחיטה חוץ אינה בשריפה אלא בקבורה כדלמרינן בפרק עד כמה (גיטות דף נ"ח) מי שאינו מומחה וראה את הכבוד וגשט על פיו הרי זה יקבר ומיהו לדברי המפרש דלא חשיב המפרסת כחיה הלא כגון ישראל כעמאלה ונכרי בטורה דלאו שחיטה היא דהיא דשחט בה שנים או רוב שנים ועדיין

מכרו להדיוט מעיקרא תורא דראובן **והשתא** תורא דשמעון **מכרו** לשמים מעיקרא תורא דראובן **והשתא** תורא דראובן: **רבי שמעון** אומר וכו' : אמרי נהי דסבר ר"ש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שהייב באחריותן חייב באחריותן חייב דמפק ליה מרשותיה אמרי ר"ש אמילתא אחריתי קאי והכי קתני אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה' **יובן** גונב הקדש מבית בעלים פטור מ"ט **וגונב** מבית האיש *ולא מבית הקדש רבי **שבוען** אומר קדשים שהייב באחריותן חייב מאי טעמא קרינא ביה וגונב מבית האיש וישאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינא ביה וגונב מבית האיש **מכדי** שמעינן ליה לר"ש *דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שהיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט חמימים מבפנים לשם בעלים ודתי חורה קרן לבעלים אמר רבי יצחק בר אבין שנשפך הדם כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בשוחט חמימים בפנים שלא לשם בעלים וריש

תשלום דכפל: גנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר ט' : אמרי בשלמא אמביחה לא מחייב דכי קא טבח דהקדש קא טבח ולא דמריה קא טבח אלא אהקדש ליהויב *מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים הא מני ר"ש **הוא דאמר** קדשים שחייב באחריותן ברשותיה דמריה קיימי הא מדסיפא ר"ש הוי רישא לאו ר"ש אלא הא במאי עסקינן בקדשים קלים *ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים הוא וברשותיה קיימי אבל **וקדשי** קדשים מאי משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גנב וטבח ואח"כ הקדיש משלם תשלומי ד' וה' ליפלוג וליתני בדידה כמה דברים אמורים בקדשים קלים אבל בקדשי קדשים משלם תשלומי ארבעה והמשה אלא **לעולם** לא שנא קדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים **ודקשיא** לך מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים **מכרו** להדיוט מעיקרא תורא **דראובן והשתא** תורא דשמעון **מכרו** לשמים מעיקרא תורא דראובן **והשתא** תורא דראובן: **רבי שמעון** אומר וכו' : אמרי נהי דסבר ר"ש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שהייב באחריותן חייב באחריותן חייב דמפק ליה מרשותיה אמרי ר"ש אמילתא אחריתי קאי והכי קתני אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה' **יובן** גונב הקדש מבית בעלים פטור מ"ט **וגונב** מבית האיש *ולא מבית הקדש רבי **שבוען** אומר קדשים שהייב באחריותן חייב מאי טעמא קרינא ביה וגונב מבית האיש וישאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינא ביה וגונב מבית האיש **מכדי** שמעינן ליה לר"ש *דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שהיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט חמימים מבפנים לשם בעלים ודתי חורה קרן לבעלים אמר רבי יצחק בר אבין שנשפך הדם כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בשוחט חמימים בפנים שלא לשם בעלים וריש

רש"י גורם ופליגי

לפ"ל דף ע"א פ"ד

בכורות י"ח
ע"י חוסי' לפ"ל
ד"ס רע"ח

דגרות הב"י
(ה) חייב ד"ה א
וכו' לקמן י"ב
דף ע"א ופ"ט
ד"ס ג"ג

פסח חופות
יב"ט וי"ט ס"ג
בענין חוסי' ג"כ
פ"ט א' א"מ

הגלילי הרי הוי ממון בעלים ואמאי פטור, ולענין מזיק פסק הרמב"ם בפ"ה מנז"מ ה"ב שלמים שהזיקו
 יזבה מברשם, הרי דפסק כר"י הגלילי, והנה הלח"מ בה' גניבה כתב על הא דהביא הרמב"ם ב' פטוקים
 חר דרעהו וחד וגונב מבית האיש עיי"ש דכוונתו לתרץ קושית התוס' במרובה דף ס"ג ד"ה רעהו דהקשו
 לקמן נפקא לו למעט הקדש מוגונב מבית האיש וכו' עיי"ש, בזה תירץ הרמב"ם דהך וגונב מבית האיש
 אתי לאפוקי מר"ש דאמר קדשים שחייב באחריותן חייב וע"ז מיעט הקרא דוגונב מבית האיש, וצריך
 להבין מאי ראייה היא מהקרא דלאפוקי מר"ש אתי, וגם צ"ע אמאי נקט הרמב"ם על קדשי בה"ב הקרא
 דרעהו ועל קדשי הגוף הקרא דוגונב מבית האיש וכו'.

4

ונראה ע"פ דברי הגר"ח צ"ל שהסביר שיש חילוק בין קדשי בה"ב לקדשי מזבח, דבקדשי בה"ב
 נעשה על החפץ הוצאה מרשות בעלים לרשות אחר, והא אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, והוי כמכירה ממש
 שהוא מקנה את החפץ להקדש, כמו גבי מכירה והממונות של הקדש נעשה ע"י הקנאתו, וכיון שהוא ממון
 הקדש יש ע"ז דין קדושה של הקדש, דכיון דהם שייכים להקדש יש בזה דין קדושה, משא"כ הקדש קדשי
 מזבח, ובהא דמקדוש אין בזה הקנאה, רק דעושה חלות קדושה על החפץ, והקדושה גורמת איסור הנאה שלו,
 וקדושתו עושה אותו לממון גבוה, כמו מעשר שני לר"מ דאמר דהוי ממון גבוה, דמה הקנאה שייך כאן
 למי הוא מקנה, ורק דהקדושה עושה אותו לממון גבוה, וכמו"כ קדשי מזבח דבהקדשו אינו מקנה את
 החפץ לרשות הקדש כמו קדשי בה"ב, אלא דהקדושה שחלה על החפץ עושה אותו לממון גבוה, אבל מ"מ לא
 נכנס החפץ לרשות אחר וכמו גבי מכירה, רק דהוי תפץ הקדש של בעלים זה, ובקדשי בה"ב מה שנכנס
 החפץ לרשות זה הוא גורם לאיסור הנאה שלו וקדושתו.

6

הי
 תפץ
 של
 בעלים
 זה

ובזה הסביר הגמ' בפ' מרובה דף ע"ד: גנב והקדש ואח"כ טבח ומכר משלם תשלומי כפל ואינו
 משלם תשלומי דו"ה, ופריך בגמ' בשלמא אטביחה לא מחייב דכי טבח דהקדש קטבח ולא דמריה, אלא
 אהקדש לחייב דמה לי מכרה להדיוט ומה לי מכרה לשמים, ומשני דמכרו להדיוט מעיקרא תורא דראובן
 והשתא תורא דשמעון, מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דראובן עיי"ש.

11

והקשו בתוס' והא אמרינן לקמן דגנב והקדש חייב דו"ה דהוי כמכרו להדיוט, ותירצו דהיינו
 קדשי בה"ב ולא מיקרי על שם הבעלים עיי"ש, והכיאור בגמ' דגנב והקדש מעיקרא תורא דראובן והשתא
 תורא דראובן, וגם פירוש התוס' אתי שפיר לפי הנ"ל דגבי קדשי מזבח אין זה הקנאה לרשות אחר אלא
 התפסת קדושה וממילא נעשה החפץ לממון גבוה כמו במעשר שני לר"מ ולכך אין שייך דו"ה דהתם החיוב
 הוא משום שהוצאה לרשות אחר, אבל בקדשי בה"ב שפיר הוי כמכירה דהוי הקנאה ממון להקדש וחסבי
 הוצאה, דמה לי הוצאה לרשות הדיוט ומה לי הוצאה לרשות הקדש דאם אך יש הוצאה אין נפ"מ.

16

והנה צ"ע בהא דהתורה מיעטה גונב הקדש מכפל אי הוי מיעוט כמעשה הגניבה והיינו מפני
 דהגניבה בעי שתהיה בחנאי דגניבת, ובגונב מהקדש חסר פרטי הגניבה ואין זה
 מעשה גניבה כלל, או דלמא דמעשה הגניבה הוי רק דהוי פטור תשלומין, ונראה דבזה חלוק המיעוט
 דרעהו מהמיעוט דוגונב מבית האיש וכו', דהמיעוט דרעהו דכתיב גבי קדשי בה"ב הוא פטור בתשלומין
 אבל מעשה גניבה הוי ורק דהתורה הקפידה דהתשלומין יהיו להדיוט ולא להקדש, אבל הפטור של וגונב
 פטור במעשה הגניבה והיינו דמעשה גניבה הוי רק אם הוא של בעלים מסוימים, ברשות אותם הבעלים
 ולמו המיעוט דוגונב מבית האיש ולא מבית הגנב דהוי מיעוט במעשה הגניבה כמו"כ המיעוט דמבית
 הקדש הוא מיעוט דאם אין החפץ ברשות בעלים רק ברשות הקדש אינו מעשה גניבה, אבל אם יהיה ברשות
 אשר שם הבעלים עליו אפילו הוא הקדש ע"ז לא מיעוט כלום מוגנב, אבל המיעוט דרעהו הוא דאפילו
 אם היה באופן אשר הבעלים ומקום החפץ הוא אחד והוא בבית הבעלים דהוי מעשה גניבה לחייב, אפ"כ
 מיעט הרעהו דדוקא לרעהו משלם ולא לעכו"ם או להקדש והיינו דזהו פטור בחשלומו דאפילו יהיה
 מעשה גניבה באופן של חיוב מ"מ אינם בתשלומין, אבל הפטור של וגונב הוי פטור בעצם מעשה הגניבה,
 דאם אינו גונב מבית הבעלים לא מיקרי כלל מעשה גניבה לענין חיוב כפל, והמיעוט לרעהו הוא דוקא
 אם ישלם הכפל לעכו"ם או להקדש, אבל אם ישלם ויחייב הכפל להדיוט אפילו יהיה החפץ של הקדש לא
 מיעטה התורה בזה דהתורה אמרה ישלם לרעהו, ולא להקדש והקפידה בזה שהתשלומין לא יהיו להקדש, אבל
 אם התשלומין להדיוט אז אין נפ"מ של מי הוא החפץ.

21

36

ולכו בקדשי בה"ב ליכא הפטור של וגונב וכו', משום דהוי החפץ נכנס לרשות הקדש וכל היכא
 דאיתא בי גזא דרשמא איתא, ונמצא דהוי וגונב מבית הבעלים וא"כ ליכא ע"ז פטור של וגונב, וע"ז
 אנו צריכים להמיעוט של רעהו דהרי הכא אם היה משלם כפל היה הכפל שייך להקדש, ולכך פטור מרעהו,
 אבל בקדשי מזבח אי לאו המיעוט דוגונב הוי אמינא דמשלם להבעלים, וכן נמי משמע מלשון הרמב"ם
 והטעם מפני שגזילת החפץ הוי ממנו, ורק דחלה עליו קדושת שמים, וממילא ליכא כאן הפטור דרעהו
 וצריכים להפטור של וגונב והיינו דאם החפץ הוא ברשות הבעלים והוא קדוש לשמים אז ליכא בזה
 וגונב מבית האיש וחד במעשה הגניבה וא"כ הוי המיעוט במעשה הגניבה, וא"כ אפילו לר"ש דח"ל דבר
 הגורה כממון מריון דמי מ"מ הרי שם הקדש על החפץ וחסר במעשה הגניבה ועל מה יחייב להבעלים,
 וא"כ אפילו לר"י ורוב הגליל דקמ"ל פטור בעלים הב' וי"ל דהו"ה שם האיש על החפץ ואינו יחייב
 גניבה, ומשום רעהו לא נחמט רב אם היה גניבה אלא דהתשלומין הם להקדש אר"כ ונחמט רעהו
 להמיעוט, וכן נפ"מ פסק הרמ"ם לענין מזיק כח"י הגלילי אפי"כ לענין גניבה אפילו לר"י הוסיף
 פטור

46

44

קובץ

סימן נ"ב

הערות

קצא

ט) ולפירוש אי לא תיקשי, כיון דהקדושה תלויה בקנין, אי"כ מהאי טעמא כשמרדה, דפקע קנין הממון, חפקע גם הקדושה. ד"ל דקדושה"ג כיון שחלה שעה אחת, שוב לא פקעה, דאינה ראויה לפקוע, ולא אלימא פרגולת שמרדה מפדיון, וכן מעילה אינה מוציאה לחוליקי. ואפילו אי נימא דקדשים שמתו יצאו לחולין מדאורייתא, היינו משום דחו לא חזו לגביה ולא קדשי ד' נינהו, אבל כ"ו דחו לגביה, אי"ל שחפקע קדושתן, וכן מוכח מדברי תוס', שכתבו הטעם דאין טירפח בעל חוב מפקיע קדושת הגוף, משום דלא אליה שעבוד מנחינת דמים, ול"ל טעם זה, דהא אפילו אם היה להם פדיון, הא מ"מ אם מרדו לא פקעה קדושתן אף דהקנין ממון נפקע, אי"כ מה תועיל הגזייתא להפקיע הקדושה, אלא על כרחך דהכל חד טעמא הוא חז"ו תלוי, משום דקדושה"ג אינו ראוי לפקוע, משו"ה אין לה פדיון ואינה יוצאה לחולין ע"י מעילה וע"י שמרדה.

ולפ"י קדושת מוצנח שהוממה ונאבדה, דבכה"ג יוצאה לחולין ע"י פדיון וע"י מעילה, ה"ה דיוצאה לחולין כשנאבדה, כמו מרדה בקדושת דמים. ומ"מ לענין שעבוד, צעשה שורו אפויחקי והקדשו למוצנח ואח"כ הומס, אין השעבוד חוזר וניעור, דכיון שקודם שהומס [הוקדש] כבר נפקע השעבוד לגמרי, כדמוכח מדברי הר"ן דמשכיר אינו יכול לאסור על אחרים ומ"מ יכול לאסור על השוכר, משום דקונס מפקיע מדי שעבוד. ומ"ש הר"ן פ' השומעין (דף מ"ז ע"ב וד"ה דחיה), צ"ה דמיא האומר לאשמו קונס שאני מהנה לך, לווה וצ"ע"ח באין ונפרעין מדר' נתן, וכחז' הר"ן דנהי דמיחסי עליה נכסי בעלה, אחתי שעבודה אנכסיא קאי, אלמא דלא פקע השעבוד ע"י הקונס, אלא דאי"ל לגבות, ומ"מ השעבוד במקומו עומד, וא"כ כשהומס השור, עכשיו אפשר לגבותו כיון דיש לו פדיון. וי"ל דהא דקונס מפקיע משעבוד הוא משום דאי"ל לגבות, אבל החס כיון דאפשר לה לגבות ע"י שהיא לווה וצ"ע"ח נפרעין מדר' נתן, מה"ט גופא לא פקע השעבוד.

י) ובקצוה"ח (סי' קי"ז וסמ"ח) כתב, דקונס כללי, כיון שיש לו פדיון, הוי קדושת דמים ואינו מפקיע מדי שעבוד, ומהו הקשה על הרמ"א ועם פ"ו עיי"ש. ולטעמיה אזיל דשעבוד הוא כפדיון, אבל לפימ"ש דשעבוד אינו פדיון, אלא דכיון דנפקע ממון הקדש ע"י טירפת צע"ח פקעה קדושה, כמו בחרגולת שמרדה, בזה י"ל דקונס חלוק מהקדש, וחרגולת של קונסות שמרדה לא פקעה קדושתה ממנה, דקונס אין הקדישה מכה קנין גביה כמו בהקדש, אלא להיפוך דקנין ממון גביה היא מכה הקדישה, ואין הקדישה נפקעה מפני הפקעה הקנין יבן לענין פייב ד' יב"ל בגונג שור יעשהו קונס כללי.

דוקא היכא דהגוף נשאר בקדושתו, אבל הניכא דפקע קנין הקדש פקעה גם הקדושה, ומשו"ה בטירפת צע"ח, שהצנע"ח קונה כמו בטורף מלוקת, שרי בהנאה, דנתבטלה הקדושה. וזה מצואר בשלי חולין וצ"ע"ח גבי חרגולת של הקדש שמרדה פקעה קדושתה, ועיי"ש ברשב"א ור"ן שכתבו הטעם, דכיון דבהדיעו צע"ח פקע קנין הצעלים, ה"ג בהקדש פקע קנין גבוה, ואף דבהדיעו צע"ח אינו משום הפקר אלא משום יאוש, וביאוש הוא עד דאחי לרשות זוכה*, וא"כ אחתי להקדש הוא ופטור משילוח. וי"ל דהכל מטעם אבדה ממנו ומכל אדם ובי"ו כ"ב ע"ב, ובכה"ג נפקע הקנין מיד:

ו) ובצואר שם בגמ', דדוקא בחרגולת של צדק הביית פקעה קדושתה כשמרדה, אבל לא בקדושת מוצנח. והיה נראה הטעם, דבקדושת מוצנח אין הקדושה תלויה בקנין ממון גבוה, ומה"ט גם בשעבוד לא מהני טירפת צע"ח להפקיע קדושה"ג, אבל הרשב"א והר"ן צחי" שם כתבו, דהכי אינטרין החס קרא למיפטר קדושה"ג משילוח, דאי לאו קרא הו"ל דגם קדושה"ג פקעה כשמרדה. אמנם י"ל, דהשתא דגלי קרא דפטורה משילוח, ילפינן מינה לכל מקום דבקדושה"ג אין הקדושה תלויה בקנין, אלא שדבריהם צ"ע, דאפילו אי נימא מסברא דקדושה"ג לא פקעה, מ"מ אינטרין לגופיה, דשילוח הקן אינו נוהג בהקדש, ומדבריהם נראה דזה ידעינן מסברא דהקדש אינו חייב בשילוח*, אלא דהו"ל דהקדושה פקעה כשמרדה, ואשמועינן קרא דקדושה"ג לא פקעה, ומשום דבקדושה"ג אין הקדושה תלויה בקנין הממון:

ח) ובמדרובה וב"ק ע"ז ע"א: גנב שור ושה והקדיש חייב צד' וכו', דמ"ל מכרו להדיעו מ"ל מכרו לגבוה. ובתוס' שם וד"ה והשתא כתבו, דדוקא בקדושת דמים אבל קדושת מוצנח לא הוי כמכירה. ולכאורה יש ליתן טעם לחילוק זה, דבקדושת דמים הקדושה היא מכה הקנין, ובקדושה"ג הוא להיפוך, דהקנין לגבוה הוא מכה הקדושה, והגנב לא עשה אלא ההקדש, והקנין חל מאליו, וע"כ פטור מד' וכו', שהוא לא עשה את המכר. אבל באמת מפורש שם הטעם בקדושת מוצנח, משום דמעיקרא חורא דראובן והשתא חורא דראובן, דהקרנן נקרא על שם בעליו שהקדישו. ולפי טעם זה, אם הפריש הגנב את השור שיחכפר בו אחר, חייב צד' וכו', דגם קדושה"ג הוי כמכירה, ואפשר לפרש ד"ו בשני אופנים: א) דגם קדושה"ג היא מכה הקנין. ב) או דאפילו אם הקנין נעשה מאליו מכה הקדושה, מ"מ חייב צד' וכו'. כיון דע"י שהקדיש נקבה ממון לגבוה:

* ישמא הכעס דמקרי מומין כיון דיש לו בעלים.

כז כנר מתי קדש
מלכ כנר מתי
מתי כנר מתי
מתי כנר מתי

[כנר מתי]

[לא יראה לך שר
מלך וכל נולק]

עוד כיום קנה הכה מה שמכנה חי עקב
אחרים וכל גבוה. הקשה הרב ר'
יעקב דורוולייטש והלא לא מלך
הרי קריו למשוי נכרי ונזהר ומחד
לך ממעטין תרומה חסד ופולחן
כן כתיב וכן כל עשה [למנו עב].
משמע דלרבי טולה ובמנותו בפרק
רבי שמעון (דף סו. וסא) קאמר
חרי פרישותיכם כתיבי חד למשוי
נכרי וחד למשוי הקדש ומיה
פרישותיכם מחזיקים גרם חד חרי
פרישותיכם פרישם כשיעור פרישם
מדבר וחד לעיסת הקדש וכן מלאה
הבדלית הגו (חולין קל"ה) דרשין
מפרישותיכם כדי פרישותיכם:

משיום

דכתיב לך קדש חרי זמני.
פיה כון דמייקך לך
שדיה אלא ימלא וקשה לרבינא
דמיתורא דק נופיה אשילו בלא
[לא] ימלא מלוט למשוי נכרי
שכישתו ורבי דא לאו מלא ימלא
מלך לא ממעטין נכרי שכישתו
דקאז מני לך חשיבא ורבי דרבי
לדרשא אחריתא אבל השתא דרבינא
אלא ימלא ממעטותיה ממעטין
נכרי שכישתו דלא ימלא לך משמע
אשילו במלוט כשעתך לך אלג עד
קשה לך כיון דרבינא אלא ימלא אמוז
חליטתך ליה לעיל למורש מה שאר
לאמר בגבולין וכו' אף שאר
האמר בבתיים כתיב וכו' אף שאר
וכיין רבי דא לאו דרשא דשאר
שאר היה שוק לה למשוי של
אחרים וכל גבוה נכרים כמו
בבבולוס ולא למשוי נכרי שכישתו.
וזוהו הקשה רבינו חס דכחוס
דוכחא לא מלריכנא חרי קריו
למכשור וקלא שכישתו כרתיים הגו
(חולין קל"ה) גבי ביתך דנק עקב
וסוכא דמיימי הסה בטולה לא
כחא נכרי שכישתו לא תשיב עקב
כחוס דוכחא וכו' לא עריך מרי קריו
ותמעטין תרומיה מחד קריו וכן יס
לחן מה שהקשה חרי יעקב
דורוולייטש מפרישותיכם
הסה

שמע מינה מדרכי עקבא תלת שמע מינה
*אין ביעור חמץ אלא שריפה ושמע מינה
*הבערה לחלק יצאת ושמע מינה לא אמרין
הואיל והותרה הבערה לצורך הותרה נמי
שלא לצורך: תד שבעת ימים שאר לא
ימצא בבתיכם מה תל והלא כבר נאמר לא
ידאך לך שאור (ולא יראה לך חמץ) בכל
גבולך לפי שגא' לא יראה לך שאור *שך
*א אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל
נבתי ייבול ייבול וקבל פקדונות מן הנכרי תל
לא ימצא אין לי אלא בנכרי שלא כיבישתו ואין
שרי עמך בחצר נכרי שכיבשתו ושרי עמך
בחצר מנין תל לא ימצא בבתיכם אין לי אלא
שבבתיכם בביתו כשיחון ובמסעות מנין
תל בכל גבולך ועדין אני אומר בבתיכם
עובר משום כל דראה וכל ימצא וכל יסמך
ובל יקבל פקדונות מן הנכרי בגבולין שלך
אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים
ושל נבתי מנין ליתן את האמור של זה בזה
ושל זה בזה תל שאור שאור לנורה שיה
נאמר שאור בבתיים שאור לא ימצא
בבתיכם ונאמר שאור בגבולין לא יראה לך
שאור מה שאור האמר בבתיים עובר משום
כל דראה וכל ימצא וכל יסמך ובל יקבל
פקדונות מן הנכרי אף שאור האמר בגבולין
עובר משום כל דראה וכל ימצא וכל יסמך
ובל יקבל פקדונות מן הנכרי ומה שאור
האמר בגבולין שלך אי אתה רואה אבל
אתה רואה של אחרים ושל נבתי אף שאור
האמר בבתיים שלך אי אתה רואה אבל
אתה רואה של אחרים ושל נבתי: אמר רבי
אין לי אלא בנכרי שלא כיבישתו ואין שרדי
עמך בחצר נכרי שכיבשתו ושרי עמך
בחצר מנין תל לא ימצא בלפי *לייא אמר
אבי אפיך רבא אמר לעולם לא חיפוך
וארישא אף שלך אי אתה רואה אבל אתה
רואה של אחרים ושל נבתי אין לי אלא
בנכרי שלא כיבישתו ואין שרדי עמך בחצר
נכרי שכיבשתו ושרי עמך בחצר מנין תל
לא ימצא והאי תנא מיהרד אודותיךא ונסיב
לה קרא לאיסורא *משום שנאמר לך לך

חרי זמני: אמר רבי יובל
לא ימצא הא אמרת רישא שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים
ושל נבתי לא קשיא ר'א דקבל עליה אחריות הא ר'א קביל עליה אחריות
כי הא דאמר להו רבא לבני מרזוא 'בעיור המזרא דבני חילא מבתיי כון
דאילו *מינעב ואילו מותביד ברשותיכי קאי ובעיורו לשלוטי כדילכת
דמי ואמר דגיהא לשון ראמי *דבר הגורם לממן כממן דמי אלא לשמן
דאמר לא כממן דמי טאי איכא למיסר שאני הכא דאמר לא ימצא
איכא דאמרי הגיהא לשמן דאמר דבר הגורם לממן לאו כממן דמי
דינו

ספי: לייא. סין ותבירו בנכרית בפרק הרוח (דף נ"ה) חזני לנראה כמי לית חרסיס שפורים להיכן הליכין: אפינן. אין
לי דאמר אלא בנכרי שכישתו דהו חומרא דשן נכרי שלא כיבישתו מנין תלמוד לומר לא ימצא ולא כחב לא תמלא חבל לא ימלא
למדי משמע: וארשע קאי. להיחרא חין לי דמשר לרואה של אחרים בדלא קביל עליה אחריות דלמקמי אלא שלא כיבישתו
נכרי שכישתו מנין דמותר תל לא ימלא: ופרשין לר'א חסא מיהרד אחריותא ונסיב לה למילתיה קרא לתיסורא ומשני להיחרא
קא כתיב לה משום שנאמר בגבולין כשחור לך חרי זמני לא יראה לך שאור בכל גבולין שבעת ימים כפרשת ר'א ומשני
לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבולין כהו' וסא אף שנין להאי לך בגבולין נבי ר'איה דהא כבר אמר
מיתבו מנין לנא ימלא ודרוש ביה לא ימלא לך חמץ וכל שאור בכל גבולין כהו' וסא אף שנין להאי לך בגבולין נבי ר'איה דהא כבר אמר
אבל חסא מילא חסא שלו והרוא לך דחמץ לא קשיב דשאר ומתן מילך לרבי דלמחר בבליה (דף ז') דתה מתבירא לא יליף:
מחא. שרדי של רבא: דכני מילא. גימ' של ביה המתן ומשילין תיקון טורה מועותיך על העיריות: כניסא. ר'א
דמסו אחריות אכרי: לממן דאמר כו'. רבי שמסון קאמר ליה ככחא קמא (דף ס"ה) קרוביה

בכל דבר סבורה היה נוקמיה נזיר
ויבפרט דבבר אחר ויחלבו לנכריו
או ישלבו לים: ויש"ם. מדקאמר
שאל חב מלאכה סבורא ליה כו'
נמן דאמר בבערה לחלק ימלאה
דקלא (שנה דף ט) הבערה ללא
ימלא סבורה בכלל לא חספה כל
מלאכה חרי והולאה מכללו ופרט בה
לא לעלמה לומר לך שאינה בחימה
בית דין כשאר מלאכה חלל בלאו זה
לכוד רבי נמן אומר לחלק ימלאה
שלא חלמה חספה לרבינה לו חספה
אזנה מלאכה בשוגג כשכה חס
חייב אלא אחת דהא חד לא חסא
בטולה וחד כרה לפיק פרט בה
בפי ענמה להקט אלהי מה סיה
מיוחדת שהיא חב מלאכה ויחיבין
פניה למתה ס' אלא לר' יוסף לאו
אב מלאכה חיה: והלא כבר נאמר
ולא יראה לך שאור בכל גבולין. כרי
בתיים נכשמת: לפי שאמר ולא יראה
לך. דמכחב לך משמע מינה שלך
אי חספה חספה חספה חספה חספה
בגבולין של אחרים שכן נכרי וכל
גבוה חס הקדש לבדק בבית: ויבול.
נאמר מקרא זה שישמין חס של
כרי שלא יראה חרי דהא לא יראה חס

כרי שלא יראה חרי דהא לא יראה חס

דכתיב: ויקבל פקדונות מן הנכרי.
הוא כתיב לך: חסד לך ימלא. חס
לך כשמתה שוף חיה בכלל מילא
וחסר לך של אחרים והלא לא כתיב
לך: חסד לך ימלא ודאמר אלא
נכרי. שלא ככשתי חסד דין וחייט
שרי עמך בחצר ולקמיה פריך אשכח
מסוכרתי: נכרי שכישתו סה
ידך. דמי משוי כממוק או שלא
כיבישתו אבל שרדי עמך מנין
תלמוד לומר לא ימצא לקמיה מפרש
לה: וסין לי אלא בבתיים. כלומר
ואם נאמר זה ולא נאמר ולא יראה לך
שאור כתיב יצא חין לי שאור
לנראה מתן אלא בבתיים משני
מתי אלא תמיד דהא ביהו קרא בבתיים
הוא דכתיב: פלמוד לומר בכל
גבולין. בקרא דלא יראה חסד: וי
ופדיין. אפי' שאמר כתיב יס
לומר בבתיים שובר בכל אלו דהא לא
ימלא משמע אשילו כממנה לא כחב
אלא בבתיים ולא כחב כו' נמי לך
להוליא של אחרים אבל בגבולין בפרום
שיחון ומערתה כחב לך וחאי אומר
אבל חספה רואה כחב של אחרים
מנין ליתן קולו של זה בזה וחומרו
של זה בזה תל ס' ולקמיה פריך מתי
קאמר דמיימי לה של אחרים וכל
גבוה לחיסורא ולהיחרא הכא והכא:

כתיב: ויקבל פקדונות מן הנכרי.
הוא כתיב לך: חסד לך ימלא. חס
לך כשמתה שוף חיה בכלל מילא
וחסר לך של אחרים והלא לא כתיב
לך: חסד לך ימלא ודאמר אלא
נכרי. שלא ככשתי חסד דין וחייט
שרי עמך בחצר ולקמיה פריך אשכח
מסוכרתי: נכרי שכישתו סה
ידך. דמי משוי כממוק או שלא
כיבישתו אבל שרדי עמך מנין
תלמוד לומר לא ימצא לקמיה מפרש
לה: וסין לי אלא בבתיים. כלומר
ואם נאמר זה ולא נאמר ולא יראה לך
שאור כתיב יצא חין לי שאור
לנראה מתן אלא בבתיים משני
מתי אלא תמיד דהא ביהו קרא בבתיים
הוא דכתיב: פלמוד לומר בכל
גבולין. בקרא דלא יראה חסד: וי
ופדיין. אפי' שאמר כתיב יס
לומר בבתיים שובר בכל אלו דהא לא
ימלא משמע אשילו כממנה לא כחב
אלא בבתיים ולא כחב כו' נמי לך
להוליא של אחרים אבל בגבולין בפרום
שיחון ומערתה כחב לך וחאי אומר
אבל חספה רואה כחב של אחרים
מנין ליתן קולו של זה בזה וחומרו
של זה בזה תל ס' ולקמיה פריך מתי
קאמר דמיימי לה של אחרים וכל
גבוה לחיסורא ולהיחרא הכא והכא:

כתיב: ויקבל פקדונות מן הנכרי.
הוא כתיב לך: חסד לך ימלא. חס
לך כשמתה שוף חיה בכלל מילא
וחסר לך של אחרים והלא לא כתיב
לך: חסד לך ימלא ודאמר אלא
נכרי. שלא ככשתי חסד דין וחייט
שרי עמך בחצר ולקמיה פריך אשכח
מסוכרתי: נכרי שכישתו סה
ידך. דמי משוי כממוק או שלא
כיבישתו אבל שרדי עמך מנין
תלמוד לומר לא ימצא לקמיה מפרש
לה: וסין לי אלא בבתיים. כלומר
ואם נאמר זה ולא נאמר ולא יראה לך
שאור כתיב יצא חין לי שאור
לנראה מתן אלא בבתיים משני
מתי אלא תמיד דהא ביהו קרא בבתיים
הוא דכתיב: פלמוד לומר בכל
גבולין. בקרא דלא יראה חסד: וי
ופדיין. אפי' שאמר כתיב יס
לומר בבתיים שובר בכל אלו דהא לא
ימלא משמע אשילו כממנה לא כחב
אלא בבתיים ולא כחב כו' נמי לך
להוליא של אחרים אבל בגבולין בפרום
שיחון ומערתה כחב לך וחאי אומר
אבל חספה רואה כחב של אחרים
מנין ליתן קולו של זה בזה וחומרו
של זה בזה תל ס' ולקמיה פריך מתי
קאמר דמיימי לה של אחרים וכל
גבוה לחיסורא ולהיחרא הכא והכא:

כתיב: ויקבל פקדונות מן הנכרי.
הוא כתיב לך: חסד לך ימלא. חס
לך כשמתה שוף חיה בכלל מילא
וחסר לך של אחרים והלא לא כתיב
לך: חסד לך ימלא ודאמר אלא
נכרי. שלא ככשתי חסד דין וחייט
שרי עמך בחצר ולקמיה פריך אשכח
מסוכרתי: נכרי שכישתו סה
ידך. דמי משוי כממוק או שלא
כיבישתו אבל שרדי עמך מנין
תלמוד לומר לא ימצא לקמיה מפרש
לה: וסין לי אלא בבתיים. כלומר
ואם נאמר זה ולא נאמר ולא יראה לך
שאור כתיב יצא חין לי שאור
לנראה מתן אלא בבתיים משני
מתי אלא תמיד דהא ביהו קרא בבתיים
הוא דכתיב: פלמוד לומר בכל
גבולין. בקרא דלא יראה חסד: וי
ופדיין. אפי' שאמר כתיב יס
לומר בבתיים שובר בכל אלו דהא לא
ימלא משמע אשילו כממנה לא כחב
אלא בבתיים ולא כחב כו' נמי לך
להוליא של אחרים אבל בגבולין בפרום
שיחון ומערתה כחב לך וחאי אומר
אבל חספה רואה כחב של אחרים
מנין ליתן קולו של זה בזה וחומרו
של זה בזה תל ס' ולקמיה פריך מתי
קאמר דמיימי לה של אחרים וכל
גבוה לחיסורא ולהיחרא הכא והכא:

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

[לחן מתי]

116

רשימות

בייק חלק ב
הקדמה לפרק מרובה

שיעורים

שנא

של שומר לבין חיוב תשלומין של גזולן. לדעתם שומר משלם משעת פשיעה וגזולן משעת גזילה (27). יסוד החילוק הזה הוא דשומר נתחייב בהשבת הבעין משעת משיכה וחלה אחריות בעד הבעין, שאם נאבד ישלם כשווי בשעת אכירה ופשיעה. ואילו בגזולן משעת משיכה מרשות הבעלים חל חיוב תשלומין נוסף על החיוב של השבת בעין, כי מעשה הגזילה מרשות הבעלים מחייב הגזולן בשעתו לשלם דמים בעד החפצא שגזל. ואם החפץ נאבד, שאי אפשר לקיים השבת הבעין, משלם דמים כשווי החפץ בשעת הגזילה.

והנה יתכן להסביר דין הגזולן שמשלם כשעת הגזילה בשני אופנים: (א) כי מה שמפסיד הגזולן ממון מהבעלים ומזיקו מחייבו לשלם משעת הגזילה; (ב) שבשעה שגזול הגזולן קונה קנייני גזילה בדבר הגזול וחייב לשלם דמים בעד קנייני הגזילה שקנה. ויש להוכיח דיש לגזולן קנייני גזילה מזה שגזולן שהשתמש בחפץ הגזול אינו מחוייב לשלם דמי שכירות להגזול (עי' כרמב"ם פ"ג מגזילה הל"ו ולקמן (דף צו.)), קנייני הגזילה שלו נותנים לגזולן בעלות לתשמישין ואין לגזול זכות לתבוע ממנו דמי מה שנהנית.

ונ"מ בין שני הפירושים האלה הוא בגזולן שהפסיד ממון מהבעלים במקום שאין לו קנייני גזילה בדבר הגזול, וישנם כמה ציורים של גזולן שאין לו קנייני גזילה בגוף החפצא שגזל וחייב עכ"ז בהשבת הגזילה וכדלהלן.

(א) עיין בשיטה מקובצת לקמן (דף צו. ד"ה אי

דמים למזבח, וצ"ע.

(26) צ"ע שהרי הרמב"ן בפירושו עה"ח (פי' מטות) כותב שעיקר חלות הנדר של הרי עלי קרבן מדין קנין אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, והא אליבא דהגר"ח זצ"ל עיקר דין הקרבן אינו קנין ורק הטלת קדושת הגוף. (עיין ברשימות שיעורים לשכרועות ונדרים חלק א' בענין נדרי גבוה את א' וכענין צדקה את ג').

(27) עיין בקצות החשן כ"י רצ"א סעיף א' ארת א'

גבוה מאיסור כל יראה ובל ימצא הוא בחמץ שהקדישו לבדק הבית, משמע שעל חמץ שהקדישו למזבח - כגון לחמי תודה - עובר בכ"י וב"י, ולכאורה תמוה דמ"ש. ונראה שלדעת רש"י הפוטר בחמץ גבוה אינו השם של קודש שכתפצא אלא הבעלות של הקדש. ובכ"ן שונים קדשי בדק הבית מקדשי מזבח שכן דוקא בקדשי בדק הבית ישנה בעלות הקדש הפוטר מכ"י וב"י ולא בקדשי מזבח.

(ג) תוס' ישנים בכריתות (דף יג: ד"ה ואשם אחד)
כותבים שהשיעור של שו"פ במעילה חל בקדושת דמים כלבד ואילו המועל בקדושת הגוף חייב בכ"ש. וביאר הגר"ח זצ"ל שבקדו"ד הואיל ויש בה רשות גבוה המחייב של מעילה הוא חלות גזילה ואין גזילה בפחות משו"פ. ואילו בקדוה"ג המחייב של מעילה הוא חילול ההקדש ואיסה"ג בשיעור כל שהוא (25).

(ד) עיין ערכין (כח:) ותמורה (לב). שיש הקדש עליו דקדשי מזבח להוסיף בהם קדושת בדק הבית, אבל לא איפכא. והסביר הרמב"ם (פ"ו מערכין הל"ח) הטעם שלא חל הקדש עליו כשמקדיש קדשי בדק הבית למזבח וז"ל שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו עכ"ל, ואילו בקדשי מזבח יכול להקדישם הקדש עליו לבדק הבית ומוכה דהויים שלו וקנינו (26).

בענין אחריות וחיוב תשלומין בשומר וגזולן

א

לרוב ראשונים יש חילוק בין חיוב התשלומין

(25) ברם צ"ע למה דין איסה"ג דהקדש אינו מחייב מעילה בכ"ש אף בקדו"ד כמו שמחייב בקדוה"ג. ויתכן שלדעתו איסה"ג דהקדש לא חל בקדו"ד כיון שמשתמשים בו לכל צורכי בדק הבית, משא"כ בקדוה"ג. ועיין ברשימות שיעורים לשכרועות ונדרים חלק א' בענין מעילה אות ד'.

ברם יל"ע שהרי תוס' חילקו בין קדוה"ג לבין קדו"ד, ואילו הגר"ח זצ"ל חילק בין קדושת בדק הבית לבין קדושת המזבח. ונ"מ לדין המקדיש בעל מום למזבח המתקדש בקדושת

קצות

הלכות אפותיקי סימן קח

החושן

תקא

נמי אחי מפיקע מדי שיטתו הא הו דבר שאינו נרשמו וקדושת המוס' צפרק השולח (מ, ז ד"ה קדש), וגרסה נשיטת רש"י דלע"ג דקדושת דמים לא חילא דבר שאינו נרשמו דלפינן ממי יקדש ביתו קדש וקדש דוקא קדושת דמים אבל שור חס למזבח אפילו דבר שאינו נרשמו חילא וכוונתו בזה כחצו כספק משנה צ"ע מדרים (ה"י) דק"ל דקדושת הגוף חילא אפילו דבר שאינו נרשמו, אלא כי אית פודה אין המכירה חס משום דממנת השיטתו הו כמו דבר שאינו נרשמו, ונמצא דרש"י קובר דלע"ג דרנא קובר מכאן ולהבא הוא גובה מכל מקום דבר שאינו נרשמו מיהא הו ולכמי כי מקדש או זבין ליה חמי מלוה וטרקף או פריק, ואם כן לפי זה מיקשי קדושת הגוף

כי אחי אחר כך ליה ומסלק לבעל חוב בוחי נמי מסבטל המכירה מין דנשעת המכירה הו דבר שאינו נרשמו, דה אית דהא למה או דומה לאומר למכירו שיה או משמכני לכשפדנה מהא הקדש דאל ההקדש כמכורא צפרק אעפ"י נט, ז ומפרש לה נש"ס חס ולא הו דשלגל"ע מין דידו לפדותו ולהכי כשפדה הלוה חל הקדש והמכירה למפרע⁸⁷, אלא כי אית פודה אין המכירה חס משום דממנת השיטתו הו כמו דבר שאינו נרשמו, ונמצא דרש"י קובר דלע"ג דרנא קובר מכאן ולהבא הוא גובה מכל מקום דבר שאינו נרשמו מיהא הו ולכמי כי מקדש או זבין ליה חמי מלוה וטרקף או פריק, ואם כן לפי זה מיקשי קדושת הגוף

מלואי חושן

לגובה השבח והפירות דהו כריביח לשמואל, ועיי"ש בנ"ח שכתב ליישב דאך לרש"י רמחמת השעבר הרי כמכור רבו שאינו ברשותו זה רק על גוף השדה, אבל על זכות הפירות שיש להלה עד זמן שיגבנו המלוה זה דאי הרי ברשות הלוה ומנהי מכירתו ביה משום דזכות הפירות עד זמן הטידא של הלוה הוא ברשותו וע"כ מהני מכירתו על זה ולכן יכול לסרוף השבח הפירות עיי"ש, והנה יל"ע עוד בדפוסים לא, א פריך לרבא דבע"פ מכאן ולהבא גובה מהא דתגן עכ"ם ישראל קאי עיי"ש, ולפמ"ש רבינו כדעת רש"י פתח בהנאה הרי ברשות ישראל את השלה את ישראל על חצו את הפסח דהוא גובה מהא דתגן עכ"ם ישראל קאי עיי"ש, אמנם רבינו כתב בסי' דע"ג סק"א דגם אם החמץ אינו ברשותו עובר כיון דהכתוב עשאו כאילו הוא ברשותו, דהוא במלואי חושן שם הערה 4, דהפמ"ג חולק ע"ז וס"ל דבאיתו ברשותו אינו עובר דמה דעשאו הכתוב כאילו הוא ברשותו הוא רק משום איסור חמץ אבל אם זה אינו ברשותו מצד סיבה אחרת אינו עובר עיי"ש, ועיין בשערי ציון להגרי"צ מבילקל ח"ב סי' כ"ד שהק' לפמ"ש רבינו א"כ למה בכור נוטל פ"ש בירושא אכ"י שיש לו בע"פ כריאתא בביב נה, א הרי"ד דאר כמ"ש פ"ש בירושא אכ"י שיש לו בע"פ כריאתא כריאתא שם רגם באיתו ברשותו הבמד נוטל פי שנים דלא כהגרי"א עיי"ש, ועיי"ש בשערי ציון ובאחיעזר ח"ג סי' מ"א שכתבו לבאר דברי רש"י דאין מנתו כמ"ש רבינו דאין המכירה חלה כלל אלא בהאי הו זבנתא ליומא דאך דבע"פ טורף, אלא דס"ל לרש"י דהא דבע"פ טורף מלוקח אף דאין על הלוקח שיטתו הגוף, משום כיון דמשועבר הוא מצד המוכר מה מוכר ורשון לשני מה שיש לו, אבל לגבי הפקעת השיעבוד אינו ברשותו ורק לענין זה אית ברשותו, ולהכי הכי דמסלק בוחי נפקע שיעבוד ממילא דהו הרי אינו ברשותו הוא רק לגבי דין השיעבוד, אבל הרי יש בידו לפטור את השדה באופן שהיה יכולת המוכר לסלק הכעל חוב עיי"ש, ונבנתו חת"ס פסחים שם כתב דנראה ס"ס הוא בדברי רש"י וצ"ל דה"ל שהו ברשותו אינו שלו, עיי"ש, תראה כונתו כמ"ש האחרונים ת"ל דלענין למכור הקרקע לחלוטין הו אינו שלו, והנה עיין ברש"י ע"כ ג' ב ב"ה הפורה פודה שכתב דהא לא חל ההקדש עליהו משום דאין גזם מקדש דבר שאינו שלו, ומשמע להדיא כמ"ש החת"ס, ובכתבי הגני"ז שם כתב דאין כונה רש"י לומר דאין הלוה יכול להקדש כלל אלא שספן הטידא עם הגבייה או נעשית אינו שלו, וההקדש חל רק עד שעת הטידא עיי"ש, [ועיין בוחי מין ר"ח הלוי הל' שבנים], וכעיי"ז באופ"א קצו כי הגרש"ש בחד קנטרס השיעבוד ס"י ד' חל דאך לאחר המכירה עיין בשאריו על פרט זה של גביית החוב הנכסים של הלוה, דכין דענין זכות שעבוד אינו ענין קנין וחלק בנכסים, אלא זכות גרדא של גביית החוב, וענין שעבוד הגוף נתבאר לנו שהוא זכות בגופו של הלוה שיכול להלוה לחפוס ולקנות מנכסיו כלי דעתו ודעתו, וזכות זה הוא בעצמותו הלוה ולא בנכסים, ולמ"ד שעבוד דאורייתא יש לו זכות גם בנכסים, אבל אית זכר רק זכות זה בלבד שיש לו זכות בנכסיו הלוה לגבות מנכסיו, ועיין ע"ז וז"ל ד' חת"י שהיו הנכסים נכסי הלוה וכל שריא בגד חלק קנין דהו הוא בעצמותו על חלקו שקנה, אבל בשעבוד וזכותו שיעבוד מנכסיו גביית חוב וכל שכתבו בגד חלק קנין דהו הוא בעצמותו מנכסיו ש"י, אבל אם יפקעו הנכסים מן הלוה אין זכותו וזכותו לחת"ס, ולפי זה נשכח הלוה מנכסיו אף שבראיו נקנים הנכסים ללוקח לגמרי, אבל ככל מקום על ענין זה נשארים הנכסים עדיין של המוכר שיהיו שלו לשלם

לשואו, אבל אם היה החוב יש עליו בעל חוב וכמוכח וימן החוב או הכמוכח אלא נפדיה כלל וע"ש ומשמע

דרך עיון.
ז' חל לשון רש"י צפרק כל ז"ל ולהבא הוא גובה חביו י"א או זבין ליה כולי עלמא ז' וטרקף, ח"ל רש"י ד"ה ז' עד עכשיו היה נרשמו כלום ואין הקדשו הקדש שלו אין נרשמו ורמנא מה כימו נרשמו אף כל דגברי קדשו בזה דלע"ג

ז' אינו נרשמו ולכן אין הלוה ליה דגם המלוה אינו יכול עדיין ואם כן שניהן אין ז' שאינו נרשמו כדל"ע ז' אשכנזים דשמיין אין ז' הגבייה של המלוה אלא ז' שאינו נרשמו ולכ"י י"א⁸⁷, וכי חיימא חס כן

וי כפדין, ואמנם גם כהא ז' מילואים סי' כ"ח סק"י כמכר מהקדש מתחיל על א' הרי כמו שטרות דאיתיה פירון הוא, ועיין באחיעזר זשלומין כיון דיש חוב על מתחיל על המלאכה וצ"ע למכור קרקע שיש עליה דאפשר לטורף מלקוחות סי' ל"ט שמתה דא"כ למה נרשמות, ונח"י לפמ"ש ב' בהוספות לסי' ס"ו משי"כ ס' השעבוד ח"ד סי' ר' ה"ק ז' ברמים אי"כ מהרואי היה כבר דבשעת המכירה היה כבר אם מת הלוה ולא שילם ובעל המכירה כיון דלא חל כבר מה המקנה, ועוד אין ז' הלוה, דהא אחר אינו ה מהגרש"ש דנקט שרבינו כשפדה הלוה חל ההקדש סי' ע"ג ע"פ ג' ובי"ח יצחק שדה המשועבדת לא חל ד' לחביו ונמצא שאנה ב"ח יבנה שם פ"ד מהא ז' שם הדין ודאי אית ז' וצ"ע לפמ"ש רש"י ז' דהו כמסלק כיון דלא חל ה"ה לא יחיל להלוקח

אף אם יש בהם זכות לאחרים עכ"ל.
(88) לכאורה ד' רבינו צ"ע דהא אם זה מטעם בידו היה חל רק אח"כ כשיסלק המלוה בוחי, כמו בשדה זו שמשכנתי לך לכשאפנה הקדוש וקדוש רק כשיפדה, ורבינו הרי כתב דחל ההקדש המכירה למפרע, (נאמנט מרבינו בסי' ר"ד משמע דכשה בידו חל למפרע אבל כבר תמה עליו הגרע"א בב"מ מט, א והבא במלואי חושן שם), אכן רבינו באבני מילואים סי' מ"ג סק"א כתב דגם בשדה זו שמשכנתי לשאפנה הקדוש חל ההקדש מעכשיו ועיין ברובי משפט סי' ר"א שהק' על רבינו באב"מ שם, ועיין במערכת הקנינים סי' ר"ט שר"ל ג"כ שבשדה זו שמשכנתי לכשאפנה הקדוש חל ההקדש מעכשיו וביאר הדעתם בזה משום דחשיב כמו דקל לפירות שהוכה עכשיו בדקל לפרט הוה, והיה כאן יכול לחשיב השדה על הפירות של אח"כ, רק כתב ספרה"א ככתובות מכאן שחל רק אח"כ עיי"ש, תראה דהו גם כנת רבינו כאן שיכול למכור עכשיו השדה לענין הזמן שכבר לא היה שיעבוד ולכן חל ההקדש המכירה (אלא דאם אין בידו לפדותו אינו שלו כלל והו רש"י ל"ל אבל כיון דבידו לפדותה אי"כ יש לו עכשיו לענין הזמן של אח"כ), ועיין באחיעזר ח"ג סי' מ"א שהק' על רבינו דהא לא אמר לכשאפנה עיי"ש, והנה לפמ"ש בשט"מ ב"ק לג, א בשם הרמ"ה דאך שאינו ברשותו אם בא אח"כ לרשותו מהני ההקדש, והגרע"א בכתב החותם בתשי"י סי' י' נשפתל אם ההקדש חל למפרע או מכאן ולהבא עיי"ש, ואי נימא דההקדש חל למפרע מירשב קו רבינו בפשוטו.

(89) וכיכ בביאור הגר"א יור"ד סי' רל"ט ס"ק קכ"ט וכתב שוה כנת חוס' בקידושין טו, א ד"ה וירוס שקדוה"ג חל אמי על דש"ל, ועיין בהורא ארע"י סי' קמ"ח לוף ט"ז שהק' על ביאור הגר"א וכתב כנת חוס' כהורא ארע"י עיי"ש, ועיין בח"י הגר"ש שקופ ב"ב סי' לו ומשנת ז' אה"ו גררם סי' כ"ה, שכתבו דרך בדש"ל שאינו ברשותו צ"ע מדרים דהו החסירה דליתא על מה שיהיה עכשיו שם יש לחלק בין שאר הנכסות דהו י"א חל עכשיו ליה חל לאחר זמן כשם דהא מכאן דעתו, לקדושת הנה דשכ מהני משום שא"צ גמירות דעת גמיר דהו מהני ההפסד בקצת גמירות דעת אבל בפה שאינו בעלים כלה עכשיו גם הדין ליה על דש"ל עיי"ש.
(90) בהחילוק שבין קדושת הגוף הקדוה עיין בשערי ציון כפונ"ב (ש"מ"ח) ב"ב סי' ל"ד שביאר ד' רבינו דמה דאיתו ברשותו אינו יכול למכור דסבא הוא דניקן שא"א בעלים ולש"מ כהפ"ח כהפ"ח כהפ"ח

19

קצות

תקב

הלכות אפותיקי סימן קיז

הדיושן

קצו

חוקם הכתובים (מד, ז) ואפילו מן י מיירי בכל מילי בין מטלטלי בין מקו ואין נריך פדיון אלא משום דר' אבו הדנר הוא להיפך מדעי ולענ"ד נראה עיקר ההכרעה החוס' בערכין ועיין בהרב המגיד בפ"ג מהל' זכיה (הט"ו) חה לשונה וכחכ בעל העיטור (ח' חוב ס"ח ג') ז"ל ואם ישראל יש לו מלוה צטור או צדעים על הג כמשכונ של גר ביד ישראל ואם נא י הגר אינו יכול להחזיק כשעור החו (ב"ק מט, ז) דכבריו דלמאר דלע"ג הפקר אין שיעבודו של זה נפקע ובהקדש קיימא לן מוסיק עדי דינר נראה לי אפילו אין לו אלא מטלט ומשמע דהקדש והפקר שווין הן ו ההפקר [אינו] מפיקע מדי שעב אפילו במטלטלין אפילו הכי אין מפ גובה ממטלטלין שמכר היינו מדי קדושים (השמטות סוף קדושים) משמעבד ואם כן כי היכא דנהפקר ו נהקדש דמי ולפ"ז נראה דהוא הדין דמלוה ע שגובה מהחזיק בגנביו הגו שמכחלר בטור וש"ע סימן רע"ה מיושין ומלקוחות גובה ממחזיק נהקדש דמיס לפי מ"ש דהקדש דמי מוס' בערכין אפילו במטלטלין גו משמעבדי נהקדש דמיס (מ"ט) מיושין על שלשה דרכים הדועני מהקדש דמיס, חה נראה לפ"ד דט (פג א מדפי הרי"ף) חה לשונה,

משמעבד, ורואי למשנה למלך נפרק מ" מהל' מלוה (ה"י) שנמספק בזה חה לשונה, דכד מעיינין ספיר נראה דלמלא דפשיטא הוא דלף הקדש דמיס כמכר וכן כתב מר"ן סימן ק"ו על מ"ש הרי"ב' כגון שיעבד לו מטלטלין אגב קרקע כלומר שאם לא שיעבדן אגב קרקע הא קיימא לן עשה שירו אפותיקי ומכר לן בעל חוב גובה הימנו והוא הדין להקדישו קדושם דמיס דאין בעל חוב גובה הימנו וכ"כ הכ"ס ע"כ מהרי"ט י"ד סימן כ"ד ע"ש, ולענ"ד זה דפשיטא ליה למשנה למלך להאי גיסא משפיקא לי טובא דמלוינו בסופ' אפסא בערכין פרק שום היפומים כג. ז ד"ה משום דר' אטוהו חה לשונה, ומסק' בידעו אם הלוי אין לו כי אם מטלטלין דהיינו קדושת דמיס הקדשן הלוה אם יחול ההקדש אם לא דודאי אם מכרו מכר ולא יפסוס מלהלוה חה הלוהק לפי שאין שעבד המלוה על המטלטלין אגב הקדש ספק הוא אם יחול עליהן⁹¹, ואין להוכיח מהא דפירש"י דהא דלמאר נכא אפותיקי והקדשו דהיינו דוקא קדושם הגוף הוא דמפקע מכח שיעבדו אגב קדושם דמיס אפילו מטלטלין משמע דאין ההקדש מל עליהן, אין זה רואי דאפשר להעמידה כגון שהקנה למלוה מטלטלין אגב קרקע דבהאי גיזתא מל השיעבד כוודאי על המטלטלין כדלמרינן בפרק

סימן שני"ט נסס מוספת הרא"ש שכתב אליניה דרש"י למלך בין קדושת מונה לקדושת דמיס משום דמי יקדוש את גימיו קדושת דמיס היא ע"ש ושמתיה שכוונתי מ"ל לזה⁹¹. ואין להקשות מהא דלמרינן במרוכב דף סה, ז ריש לקיש מוקי ממתימן דנגב והקדש שהקדישוהו בעלים ביד נגב ופרטינן עלה ומי קדוש והלמאר ר"י גול ולא נתיישבו הבעלים שניהן אין יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו חה לפי שאינו נכשומו, ומאי פריך הא בקדושת הגוף ספיר מילא אפילו דכדכ שאינו נכשומו ור' יוסטן בקדושת דמיס וכדילף מכי יקדיש את גימיו קדוש דהסס נפרק מרוכב ע"ג, ז מוקי ריש לקיש למתימן דנגב והקדש כשופט בעלי מומין במוך ופרש"י בקדש מומין להקדישן דאי נקדס הקדשן למומין מו לא מוי למיפרק ע"כ, ור"כ כיון דרש"י לקיש מוקי לה כעוממן קדס להקדשן אם כן הרי הוא אינו אלא קדושם דמיס והלכך פריך ספיר ומי קדוש והא הוי דבר שאינו נכשומו⁹².

[ג] קדושת דמיס אינו מפיקע מדי שיעבדו, ורואי לפסק במטלטלין שהקדיש קדושם דמיס מי יומא דלא נכע הקדש דמיס מכח הדיוט דלא טריף במטלטלין ואפילו לאחר הקטת הגאונים דמטלטלי דיתמי משמעבדי אגב מכרן וודאי לא

מלואי חושן

דמיס כעל חוב בגבייתו מסלק ההקדש, פירוש הכי דאינו ברשותו אף על פי כן קדושת הגוף חיל ועיין בספר תוספי הרא"ש גופיה שם בפרק האילן שהביא הריב"ש והנה כתב פירוש בתוס' בגיטין בשם רש"י, ולבסוף כתב שלפי פירוש זה נסתלקה קדושת רביתו חם על רש"י שחילק בין קדושת הגוף לקדושת דמיס אי בכינו דמי וברשותו חשבין ליה לחפץ המשותב אפי' קדושת דמיס תחול, ולפי מה שכתבתי הטעם אינו כלום עד כאן לשונה, ומה שכתב בדפוס הריב"ש דכי יקדוש את ביתו קדושת דמיס הוא ליתא כלל בתוספי הרא"ש הוא טעות פרש"י מפתים ולא דבריו כן כלל, ומא על דעת הרא"ש וריב"ש ליישב פרש"י מפתים ולא דבריו כן כלל, ומא נמלאתי על הקצתות אף לא הרגיש בטעות הדפוס עכ"ל.

(92) כמה שכתב רבינו דר"ל מירר הברייתא בבעלי מומין יש לעין מאד דאיתא בגיטין (נה, ב) על כרימא דנגב והקדש אם שחטו כחן עזרש כחז עיי"ש, ואם מירר בבעלי מומין הרי אין בזה חוב שחטו חן, (93) במש"כ התוס' אם הקדישן הלוה אם יחול ההקדש אם לא וכו' רש"י שם דיה למה לי למכר ידעא לא חל הקדש עלייהו ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו' וצ"ב הרי ודאי דההקדש חל וכמש"כ תוס' בגיטין חן דהמלוה יכול לטרוף מההקדש (וראה בהערה 86, מש"כ בשיטת רש"י בפסחים), ועיין בזה הגר"ס גיטין דף ס', (וכספר דוראי משה רבא זו מהגר"ס כיח ביאור) שכתב לבאר ד' רש"י עפמשיכ הרמב"ן בגיטין לח ב דקדושת דמיס לא היינו שמקנה גוף החפץ להקדש אלא נחנץ להקדש רק כה גבייה ושעבדו לגבות וכאן שהחפץ כבר משועבד לאחרים ולפיכך לענין השעבד הרי אינו שלו, אבל כשקדוש קדוה"ג או ההקדש חל על גוף החפץ וממילא נפקע גם השעבד עיי"ש, ובמשנת ר' אהרן גדרס סי' ביאר דכאמה לא חל ההקדש כלל דכללא הוא דאי אפשר לעשות חלות שיש בו תוכה לאחרים (ומה שאפשר למכור מלוה ע"פ הוא משנת ואין המכירה כשקנת השעבד רק זה בא ממילא עיי"ש מה שביאר בהל' ומה שטלה בשטר יכול להקדש הוא משום דאין המכירה סתו את השעבד דהרי יכול לגבות מלקוחות אבל בהקדש מטלטלין שאם יחול ההקדש לא יוכל לגבות דמה לי מכר להרוס מה לי מכר לגבות לכן אינו יכול להקדיש עיי"ש, ודבריו אינו מוכן דאי אין יכול למכור מטלטלין וזאי נימא דההפקעה בא ממילא משום תקנת תויל איכ גם בהקדש נימא כן, ועיין ברא"ש גדרס דף פ"ו, ב ב"ה הקדש חיל אבל קדושת דמיס פקע ע"י טריפה כי היכי דפקע ע"י פריה ואע"פ שהיה ברשות הלוה עו

אפשר להם למסור זכותם לאחרים הרי זה חסרון בשלו ולא נחשב עור לשלו לגמר, אבל זה רק היכא דצרכין למסור זכותם לאחרים, אבל היכא דאינו מוסרים זכותם לאחרים רק רמתיים איסור לבד על החפץ ע"ז אמרינן כיון דגוף החפץ הוא שלהם יכולים שפיר לאסור, ולכן בקדושת דמיס דההקדש הוא בחזרת דמיס ובחזרת מכירה ומה לי מכר להרוס ומה לי מכר לגבות או אמרינן דכמו שא"ל למכור להרוס מה שאינו ברשותו ו"ה דאינו יכול למכור להקדיש מה שאינו ברשותו, אבל בקדושת הגוף דאינו אלא איסור בעלמא וכמבואר בב"ק ע"ו, א דמעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דראובן ואינו נחשב למכירה אין חסרון מה שאינו ברשותו דכיון שגוף החפץ הוא שלו שפיר יכול להניח עליו איסור זה הטעם דקדושת הגוף חל על דשליב"ל בין שאינו צריך למסור וכוונתו לאחרים רק לאסור לבד חה יכול אפי' על דשליב"ל עיי"ש, ובאחיזתו ח"ג סי' מ"א אות ב' כתב לבאר משום דבקדושת הגוף אי נימא דחל על רכב שאינו ברשותו ומפקע מדי שיעבד ממילא הרי ברשותו ג"כ דמעיקרא תורא דראובן ברשותו ובאים כאחד וכמש"כ הושב"א כנגב וגולן שחרמו דראש ושניו השם באים כאחד, משא"כ בקדש בדק הבית דאינו שלו הוא ע"י הקדשו נכנס ברשות ההקדש כמו במכירה ואין להמקדיש בה עור שום שייכות וע"כ לא חל ההקדש משום דהרי אינו ברשותו, אבל בקדוה"ג הא ע"י חלות ההקדש הוי קרבנו וכרשותו עיי"ש, וכתב שם שכעיי"ז כתב כעונג ירוט סי' פ"ב.

(94) באבני נזר א"ח סי' של"א כתב ע"ד רבינו ח"ל המעיין בריב"ש יראה שאין מוכח כן [וטעות דמוכח נפל בדפוס] שחזילה כתב בשם תוס' הרא"ש החילוק שכתבו התוס' בגיטין דמשועבדה חשוב ברשותו של לוח, ועל כן חיל קדושת הגוף, וכיון שחילי שוב לא פקע, וקדושת דמיס נמי חל אלא שבעל חוב בגבייתו מפיקע ההקדש כמו פרוין שמשפיקע קדושת דמיס, ואחר כך כתב בשם הרא"ש שלפי פ"י זה נסתלקה קדושת התוס' על רש"י למה חילק בין קדושת מוכח לקדושת דמיס וכי יקדיש את ביתו קדושת דמיס, והבין בקצות החושן שכוונת הרא"ש ליישב דבר רש"י פסחים דמשועבדה חשיב אינו ברשותו של לוח, וקשה למה קדושת הגוף חיל, ותירץ הרא"ש דכי יקדיש את ביתו קדוש קדושת דמיס הוא, ואם כן מה זה שכתב שלפי פ"י זה נסתלקה וכי והרי שני פירושים הם ודחוקים זה מזה בתכלית הירוחק, דפירוש הראשון דחשיב ברשותו אלא דבקדושת

שעת טריפה ילא היה יכול להקדישו כק מרשותו ומשפט דאין ההקדש חל לעונ כצרכין.

(94) בהגהות ברוך טעם כאן הביא שזה בשם י"א דמלוה ע"פ גובה מהקדש והר דלא פלוג רבנן עיי"ש, ועיין כביאור הגר' כרכנו דמלוה ע"פ טובה מהקדש, ועיין מש"כ התוס' כתיבות צ. א ב"ה שמע שני דצרכין (ז, ב) אמרינן, היו בידו ה' סי ערכי עלי, ותמן ד' לשניה ואחת לראשונה חוב מאוחר שקדם וגבה מה שגבה גבה דמסקתן בשליהי פירקין דמה שגבה לא שגבה גבה וכי עור תירץ דהתם במטלט במקרקעי מה שגבה לא גבה וכו', ועי"ל ז שגבה גבה, וקס"ב מלוה הכתיבה בתיה עכ"ל, וכביאור דבריהם צ"ל דהא רב"ה

